

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår referanse:
19/00093-2

Deres referanse:
18/1791

Dato:
29.01.2019

Saksbehandler:
Sigmund Stikbakke, +47 917 29 611

Høring - Endringer i energiloven og naturgassloven (energibruk i bygninger og store foretak)

Vi viser til høringsbrev vedrørende forslag til endringer i lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) og lov 28. juni 2002 nr. 61 om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassloven) (*energibruk i bygninger og store foretak*).

Helse Sør-Øst har følgende kommentarer/forslag til endringene. Videre er sannsynlige administrative og økonomiske konsekvenser for Helse Sør-Øst(HSØ) medtatt. Vårt svarbrev er utarbeidet i samarbeid med energiledere i helseforetakene i HSØ.

Sammendrag

HSØ har etablert energiledelse i alle foretakene. Disse samhandler i nettverk og arbeider aktivt med energiltak for å redusere energibruken.

Vi mener det er faglig gode intensjoner i endringene som foreslås og anser tiltakene som gode og vil medvirke til lavere forbruk. Endringene som foreslås er omfattende og det er underkommunisert kostnader med endringene. Spesielt vil investeringer være betydelig. Men også driftskostnader vil øke. Et eksempel på dette er leverandøread individuelle målere som kan være et hinder for brukerstyring av effekt. Individuelle målere er positivt tiltak, men bør eies av byggeier og inngå i et EOS system. Etablering av nye sensorer og etter hvert heldigitalisere overvåking mener vi er et godt forslag i et livsløp(LCC) perspektiv.

HSØ har allerede stort fokus på energiforbruk/kostnader og det gjennomføres mange enkeltprosjekter årlig i tillegg til tiltak som gjennomføres i forbindelse med ombygginger og rehabilitering.

Samlet sett vil vi betvile at behov for økte investeringer og driftsmidler som de foreslåtte endringene medfører vil kunne veises opp av spart energi. Vi er av den oppfatning at mange av tiltakene allerede gjøres «frivillig» av byggeiere ut i fra en kost/nytte vurdering og derfor ikke bør lovfestes.

1. Kap 1 Høringsnotatets hovedinnhold

Hvem berøres av endringene? Teksten oppfattes som utydelig og kan mistolkes. Se eksempel i understreket setning.

Departementet foreslår for det første endringer i energimerkeordningen for bygninger som fremgår av gjeldende bestemmelser i energiloven §§ 8-1 til 8-4. Det foreslås krav om at bygninger der mer enn 250 m² av samlet bruksareal brukes av offentlige myndigheter og bygningen ofte besøkes av allmennheten, må ha gyldig energiattest som er plassert synlig. I tillegg må øvrige bygninger over 500 m² som ofte besøkes av allmennheten og der det allerede er innhentet energiattest, ha denne plassert synlig for brukere av bygningen. Det foreslås noen presiseringer i § 8-1 knyttet til hva energiattesten skal inneholde, kvalifikasjonskrav og departementets hjemmel til å gi forskrift om bruk av energiattest i markedsføring og om hvilke bygninger som anses å være ofte besøkt av allmennheten.

Konsekvens for HSØ: Vi har i dag energiattest på bygg over 1000 m². Antall bygg mellom 250 og 1000 kvm er ca 270 bygg hvor en andel av disse har regelmessig besøk av allmenheten og følgelig vil måtte energimerkes. Beregnet med 10 kr pr kvm vil dette gi en merkostnad på ca 1-2 Mill kroner for hver gang.

2. Energiledelse.

På byggområdet introduserte Enova i 2018 et nytt program for helhetlig kartlegging av energi-, effekt og klimatiltak. Her er det krav om at foretakene skal innføre forenklet energiledelse etter ISO 50 0001.

Konsekvens for HSØ ved Energiledelse etter ISO 50 001 i helseforetakene er foreløpig ukjent, men vil bety økt bemanning med de kostnader dette medfører.

3. *Departementet foreslår å innføre hjemmel for at departementet kan gi forskrifter om måling og fakturering av fjernvarme og fjernkjøling, samt individuell måling av energibruk i bygg som har felles oppvarming av rom eller tappevann. Det foreslås en tilsvarende forskriftshjemmel for måling og fakturering for naturgass med hjemmel i naturgassloven.*

Konsekvens for HSØ: Kan bety flere internmålere og at nye sykehus/ombygginger må legges til rette for energimåling lavere nivå. Kostnader ved ettermontering i eksisterende bygg er betydelig, noe mindre når det gjennomføres i byggeprosjekter. Konsekvenser for driftskostnader er ikke beregnet, men dette kan skape et hinder for brukerstyring av effekttopper.

Anbefaling: HSØ anbefaler ikke at slik hjemmel innføres. Prinsippet må være at energileverandør eier hovedmåler inn på lokasjonen. Eier av bygget eier og bygger ut med individuelle målere og knytter dette opp mot eget EOS system for å optimalisere energibruken.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er små administrative konsekvenser for myndighetene ved de foreslåtte endringene i energimerkeordningen. Konsekvensene for myndighetene er vesentlig knyttet til gjennomføringen av regelverksendringene. De administrative kostnadene kan dekkes innenfor eksisterende budsjetter. Kravet om gyldig energiattest for bygninger som brukes av offentlige myndigheter og ofte besøkes av allmennheten, senkes fra 1 000 m² til 250 m². I tillegg stilles det krav om gyldig energiattest for alle bygninger der mer enn 250 m² av samlet bruksareal brukes av sentralforvaltningen, uavhengig av om disse er ofte besøkt av allmennheten. Disse endringene innebærer at flere bygninger som brukes av

offentlige myndigheter vil bli omfattet av ordningen. Kostnaden for energimerking av bygninger avhenger av tilgang til informasjon, kompleksitet og størrelse på bygningen. Enova oppgir at prisen for energimerking av yrkesbygg vanligvis varierer mellom 5 og 15 kr/m². Kostnaden må dekkes av eierne av de aktuelle bygningene. En energiattest er gyldig i ti år. Energimerkingen kan gi eiere og eventuelle leietakere mer innsikt i bygningenes energitilstand og gi et grunnlag for å vurdere energieffektiviseringstiltak.

Konsekvens for HSØ: Vi har i dag energiattest på bygg over 1000 m². Antall bygg mellom 250 og 1000 kvm er ca 270 bygg hvor en andel av disse har regelmessig besøk av allmenheten og følgelig vil måtte energimerkes. Beregnet merkostnad er ca 3 mill. Energimerkingen gjentas hvert 10 år

Videre skrives det i kap 4.3

Alle som omfattes av kartleggingsplikten må rapportere om gjennomført kartlegging til tilsynsmyndigheten. Rapporteringen antas å være en liten byrde.

Kommentar: Vi er ikke av den oppfatning at denne type rapporter har liten byrde selv om «liten byrde» ikke er konkretisert nærmere.

5. Energivurdering av varme- og klimaanlegg

Med departementets forslag blir det plikt til energivurdering av varmeanlegg, ikke bare kjeler som i dag. Det trekkes i retning av at energivurderingen kan bli noe mer omfattende enn i dag. Prisen for dagens energivurdering av et varme- eller klimaanlegg avhenger av størrelse på anlegget, kompleksitet, hva som allerede finnes av dokumentasjon og om energivurderingen samordnes med energimerking av bygget. Enova oppgir typiske kostnader fra 5 til 10 kr/m². Denne kostnaden vil etter dagens regelverk påløpe hvert fjerde år eller oftere.

Konsekvens for HSØ: Vi har ikke energivurdert varmeanleggene i dag, kun kjelene. Merkostnad ved 10 kr/m² er ca 30 Mill kroner. Det er allikevel god kontroll med disse anlegg av økonomiske årsaker.

6. *Med den foreslåtte endringen kan kravet om energivurdering oppfylles på flere måter, for eksempel med et elektronisk anlegg for sentral driftskontroll som sikrer energieffektiv drift, eller med rutiner som er integrert i oppfølgingen av driften av anlegget. Det antas at flere har slike anlegg eller rutiner allerede. Enova anslår en engangskostnad på 40 kr/m² for investering i elektronisk anlegg for sentral driftskontroll.*

Konsekvens for HSØ: De fleste klima anlegg er i dag ikke instrumentert for i en tilstrekkelig grad å overvåke energieffektivitet. Men dette er mulig å oppgradere anleggene for dette. Med pris estimat på 40/m², totalt er kostanden ca 120 Mill kroner

Anbefaling: Vi er positive til dette tiltaket som vi anser vil gi bedre oversikt og mulighet for analyser for å optimalisere bruk av energi. Bygg-eier og bygg-drifter vil være mer tjent med et system for EOS enn en «Energiattest».

- Et system for EOS vil til enhver tid fortelle hvordan energibruken er, hvordan bygget brukes og driftes.
- En energiattest forteller det som den som utarbeider(konsulenten) mener er riktig i henhold til statistikker og egen oppfatning/vurdering.

Forutsetning er at det må legges inn tilstrekkelig overgangsordning slik at tiltakene kan finansieres innenfor de økonomiske rammer som helseforetakene har. Overvåking/sensorer må kobles opp mot EOS anlegg for å kunne oppnå en helhetlig oversikt.

7. Energikartlegging for store foretak

Departementet legger til grunn at de fleste store norske foretak har et godt grunnlag å bygge på for å oppfylle kartleggingsplikten. Det er likevel trolig at en god del foretak vil få en tilleggs kostnad. Enova har gitt opptil 50% støtte ved innføring av energiledelse. Det er utfordrende å skille ut kun kartleggingsselementet i prosjektkostnadene, men konsulentkostnaden kan utgjøre 30-50% av totale kostnader i prosjektet. Enova opplyser at konsulentkostnaden har variert mellom omkring 90 000 kr for foretak med lav energibruk til mer enn 400 000 kr for foretak med høy energibruk. Enova må utvikle støtteordninger som overlapper kartleggingsplikten etter energiloven.

Konsekvensen for HSØ må utredes nærmere, men det vil bety en merkostnad.

8. Måling og fakturering av varme og kjøling

Riktig måling av forbruk av energi er en forutsetning for gode energieffektiviseringsløsninger. Samtidig har måling en kostnads side. Tekniske muligheter og kostnadseffektivitet ved innføring av måling av varme og kjøling for ulike kategorier av bygg må vurderes nærmere i tilknytning til forskriftsbestemmelsene. I direktivet er det lagt vekt på at kostnadene skal være rimelige og stå i forhold til de potensielle besparelsene.

Til energiloven § 5-8 Første ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrifter om måling og fakturering av fjernvarme og fjernkjøling. Annet ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om måling og fakturering av energibruk i den enkelte bruksenhet i bygninger som har felles varmeanlegg for romoppvarming eller tappervann, eller felles kjøleanlegg.

Konsekvens for HSØ:

HSØ har i dag måling på byggnivå. Målestruktur utover dette vil ha en økonomisk konsekvens og må eies av byggets eier og inngå i eget EOS system.

Kopi til: Helse- og omsorgsdepartementet, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo